

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-617/21-T

Název	Základní škola Mezi stromy s.r.o.
Sídlo	Maixnerova 1373/11, Vítkovice, 703 00 Ostrava
E-mail	info@motylek.net
IČ	08350515
Identifikátor	691014108
Právní forma	společnost s r.o.
Zastupující	Mgr. Petra Doleželová
Zřizovatel	Mgr. Petra Doleželová
Místo inspekční činnosti	V Zálomu 2948/1, Zábřeh, 700 30 Ostrava
Termín inspekční činnosti	26. 5. 2021 – 28. 5. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2. písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost podle § 174 odst. 7 školského zákona na základě žádosti.

Charakteristika

Základní škola Mezi stromy s.r.o. (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny na adrese V Zálomu 2948/1, Zábřeh, 700 30 Ostrava. Škola od 1. září 2020 poskytuje vzdělávání prvním rokem. Aktuálně se zde vzdělává v jedné věkově smíšené skupině 15 žáků prvního až čtvrtého ročníku. V době inspekční činnosti škola evidovala dva žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Ředitelka školy povolila jednomu žákovi individuální vzdělávání. Školní družinu navštěvuje 14 žáků. Činnost školy probíhá v pronajatých prostorách bývalé základní školy. V objektu sídlí i další subjekty, z nichž největší je Středisko volného času Ostrava-Zábřeh, příspěvková organizace, od kterého si škola pronajímá tělocvičnu. Kapacita školy je 45 žáků, přičemž aktuálně je naplněna z 33 %. Cílem je postupně naplnit 3 třídy (trojročí) po patnácti žácích. Žáci se vzdělávají podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem Příroda nás učí, který je zacílen na rozvíjení dovedností v úzkém vztahu k uměleckému zaměření a výchově ke zdraví. Stravování je zajištěno smluvně Spolkem šťastných dětí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry školy vycházejí z hodnot a pedagogických zásad dětských skupin organizovaných Spolkem šťastných dětí. Základem jsou zde principy Daltonského plánu, Montessori pedagogiky a vztahu k přírodě (Zelená škola). Záměrem je i uplatňování metody aplikované behaviorální analýzy umožňující intenzivní a efektivní práci se žáky s poruchami autistického spektra a jinými vývojovými poruchami. Škola se cíleně nezaměřuje pouze na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, její naplňovanou vizí je poskytovat vzdělání co nejširšímu spektru žáků. V prostředí školy je důsledně uplatňováno právo na svobodné rozhodování a autonomii žáků. Celý chod školy je spjat s dodržováním pravidel morálky a důrazem na vlastní aktivitu žáků. Důležitou roli hraje otevřenost v komunikaci mezi všemi účastníky vzdělávání. Škola není prvoplánově orientovaná na výkon, ale směřuje k přirozenému rozvoji žáků a jejich přípravě na trvalé změny prostředí, ve kterém se budou pohybovat. Tato filozofie je realizována v praxi všemi pedagogickými pracovníky, přičemž hlavním propagátorem a organizátorem je ředitelka školy. Se směřováním a hlavními zásadami vzdělávání jsou současní zaměstnanci a také zákonní zástupci podrobně seznámeni. Realizace těchto hodnot a zásad klade vysoké požadavky na všechny aktéry vzdělávání. Jejich naplňování bylo silně ovlivněno mimořádnými opatřeními a je vzhledem ke krátké existenci školy v začátcích.

Řízení školy je koncepční a vychází z jasné a realistické vize (koncepce), vytvořené na základě zkušeností ředitelky z práce v dětských skupinách, požadavků zákonných zástupců a zvolených alternativních pedagogických směrů. Vedení je v každodenním úzkém kontaktu s pedagogickými pracovníky a průběžně s nimi diskutuje poznatky a potřeby vyplývající z průběhu vzdělávání. Přínosným prvkem pro činnost školy ze strany vedení je nastolení přátelského a empatického pracovního klimatu, při zachování vzájemné úcty a respektu, který se následně přenáší do výuky. Probíhají společné diskuse vedení školy se všemi účastníky procesu vzdělávání nad podobou zásadních dokumentů, postupů ve výuce a řešení vzniklých problémů. Ve škole panuje otevřená, tvůrčí a spolupráci i konstruktivní kritice nastavená atmosféra mezi vedením, učiteli a žáky. Úzká spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jejich ztotožnění se se zvolenými principy eliminuje vznik problémů. Ve škole vyučuje 5 pedagogických pracovníků, z toho jedna vychovatelka školní družiny, jedna asistentka a nadstandardně i vedoucí zájmového kroužku zaměřeného na pracovní a polytechnickou výchovu. Nedostatkem řízení školy je nízká míra kvalifikace pedagogů. V době inspekční činnosti splňovali podmínky kvalifikace pouze vychovatelka školní

družiny a asistentka pedagoga. Je obtížné zajistit pedagogy, kteří by se dostatečně orientovali v netradičních principech pedagogiky, které si škola zvolila, a současně byli absolventy příslušného vysokoškolského studia. Ředitelka si jako prioritu stanovila podporu studia ke splnění kvalifikačních předpokladů (včetně své osoby), průběžný monitoring pedagogické úrovně vzdělávání prováděný vedením školy a trvalý výběr nových zaměstnanců.

Součástí koncepce je cílené další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na aktivní přístup žáka k výuce, trendy ve vzdělávání a rozšíření kompetencí učitelů pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzhledem k situaci v období pandemie probíhalo další vzdělávání formou samostudia a vzájemnou výměnou zkušeností. Oficiální kurzy zatím absolvovala jen ředitelka, která poznatky ze školení sdílí s ostatními pedagogy a vede je k jejich uplatňování ve výuce. Škole se daří plnit koncepční záměry v oblasti otevřené komunikace uvnitř školy i mezi organizací a zákonnými zástupci a přistupovat k žákům s ohledem na jejich potřeby.

Kontrolní a hospitační činnost ve výuce probíhá průběžně, protože výuka probíhá z velké části v jedné třídě za přítomnosti ředitelky, učitelky a asistentky pedagoga. Je založena zejména na následných rozhovorech a výměně zkušeností. Pedagog sebereflexí a ve spolupráci s hospitujícím reaguje na své nedostatky a navrhuje opatření ke zkvalitnění práce. Tento způsob přijímání opatření odpovídá malému kolektivu s vytvořenými úzkými vazbami. Jeho efektivita v podobě nápravy identifikovaných nedostatků je ale limitována úrovní kvalifikace pedagogů a krátkou pedagogickou praxí vedení na daném typu školy. Přesto při inspekční činnosti nebyly zaznamenány výraznější nedostatky v oblasti organizace výuky a naplňování diferencovaných výukových cílů pro všechny žáky ve skupině.

Prostory školy jsou pro aktuální výuku vyhovující. Při plánovaném rozšíření školy o další samostatné třídy a naplnění cílové kapacity však nebudou rozhodně dostačující, což je zaznamenáno i v dlouhodobé vizi školy. Škola využívá pro realizaci výuky ve skupinách, pro přípravu projektů i individuální práci žáků jedno ucelené patro s dostatečně velkými třídami zaměřenými na Montessori, pohybové, hudební a výtvarné aktivity, které byly vybaveny za finanční podpory zřizovatele. Jedno oddělení školní družiny využívá všechny volné prostory. Škola je vyzdobena výstupy z projektové výuky žáků. Vzhledem ke specifickému přístupu k realizaci výuky a filozofii školy, jsou třídy vybaveny jen základními klasickými pomůckami na podporu výuky a minimálním množstvím didaktické techniky. Pro Montessori pedagogiku a hudební i rytmické aktivity škola vlastní vhodné a kvalitní pomůcky. Hlavním zdrojem financování činnosti byla dotace pro soukromé školy poskytnutá ze státního rozpočtu a úplata za vzdělávání žáků (školné). Všechny získané finanční prostředky byly efektivně využity k rozvoji vzdělávání žáků.

Z předložené dokumentace i fyzickou prohlídkou prostor užívaných žáky bylo zjištěno, že škola průběžně vyhledává a hodnotí bezpečnostní rizika, přijímá opatření a vytváří tak vhodné podmínky pro vzdělávání. Úrazovost žáků byla minimální.

Rozsah stravování žáků je stanoven v dokumentaci školy. Zákonní zástupci všech nezletilých žáků nemají zájem o školní stravování v blízké školní jídelně jiné základní školy. Na základě smluvních vztahů jednotlivých zákonných zástupců jsou obědy pro žáky připravovány Spolkem šťastných dětí. Škola u žáků podporuje rozvoj zdravých stravovacích návyků, rovněž věnuje dostatek pozornosti kultuře a způsobu stolování.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při vzdělávání žáků převažují takové organizační formy a přístupy, které se soustředí především na získávání a upevňování žákovských kompetencí, na vnitřní motivaci k poznávání a posilování zodpovědnosti za vlastní osobnostní rozvoj. Disponibilní časová dotace je využívána k podpoře realizace vzdělávacích obsahů zejména anglického jazyka, českého jazyka, hudební a tělesné výchovy v rámci jednoho předmětu Kosmická výchova. Výuka anglického jazyka je zařazena od 1. ročníku. Rozložení vyučovacích předmětů v průběhu týdne vytváří časově rovnoměrné bloky, uvnitř kterých je žákům poskytnuta dostatečná autonomie pro osvojení učební látky.

Společná výuka začíná Ranním kruhem, kdy vyučující žákům předloží, např. obrázek nebo předvede krátkou scénku zachycující každodenní situaci, událost. Žáci se následně k situaci vyjadřují, navrhuji řešení, správné postupy chování apod. Škola tímto, mimo jiné, podporuje rozvoj sociální a komunikační gramotnosti. Další výuka předmětů probíhá ve společných nebo samostatných blocích (žáci jsou rozděleni do dvou skupin, většinou je samostatný 1. ročník) s využitím pestrých vzdělávacích aktivit. Ve výuce matematiky, českého jazyka a anglického jazyka učitelky žáky vhodně motivovaly, podněcovaly jejich zájem o probírané učivo, které s žáky během vymezeného času dokázaly s využitím různých metod, forem práce, pomůcek i přírodnin, několikrát zopakovat a upevnit. Vhodně byly do výuky ve všech předmětech zařazovány pohybové činnosti včetně vyučování na školní zahradě a výtvarné i hudební aktivity. V učebním bloku často pracovaly s žáky dvě učitelky a asistentka pedagoga. Ve skupinkách i individuálně podporovaly žáky při výuce a zohledňovaly jejich osobní pracovní tempo. Výuka byla dobře organizovaná a probíhala v klidné a tvůrčí atmosféře. Ze strany učitelů byl kladen dostatečný důraz na kontrolu správného držení těla žáků, psacích potřeb a také na procvičení drobné motoriky před psaním. Žáci střídavě pracovali v lavicích a pracovištích na koberci. V průběhu výuky měli žáci možnost vyjádřit své názory, obsah učiva vyučující učitelé propojovaly s reálnými situacemi běžného života. Přístup vyučujících k žákům byl respektující a vstřícný. Žáci jsou už od nejmladšího školního věku vedeni k prezentaci svých postřehů a aktivit.

Učitelky byly pečlivě připraveny a udržovaly kvalitu výuky na velmi dobré úrovni. V dostatečné míře reagovaly na únavu žáků a sníženou schopnost soustředit se a zařazovaly v přiměřeném množství a kvalitě střídání činností a motivační prvky k udržení pozornosti a aktivity žáků. Pozitivní roli sehrávalo dostatečné množství naplánovaných činností a také možnost žákovské volby. Ta spočívá v samostatném výběru úkolů podle zájmu a náročnosti. Vyučující nabývaly žákům možnost se samostatně rozhodnout, čemu se budou věnovat a jakým způsobem dojdou k předpokládanému cíli.

Dopolední blok byl vždy zakončován reflexí, kde byli žáci vedeni k sebehodnocení, vzájemnému hodnocení a také k vyjádření pocitů a dojmů vyplývajících z dopolední výuky. Učitelky sledovaly práci žáků, vedly je k osobní zodpovědnosti při plnění zadaných úkolů, k ohleduplnosti, toleranci a dodržování pravidel, která si společně stanovili. Rozvržení jednotlivých částí výuky bylo vyvážené. Sledované ústní projevy žáků při řízených rozhovorech nad daným tématem byly velmi podnětné, někteří žáci uměli své názory formulovat a věcně obhájit. Tato metoda přispívá k upevňování učiva a také k vytváření pozitivních sociálních vztahů. Ve sledovaných hodinách byli žáci vedeni k závěrečnému úklidu svého pracoviště. Po obědě pokračuje u starších žáků výuka zaměřená převážně na výchovy s důrazem na hravou formu.

Na dopolední vyučování navazovalo zájmové vzdělávání ve školní družině, které rovněž probíhalo v pozitivní atmosféře. Žáci měli dostatečný prostor pro odpočinek, spontánní

aktivity a možnost volby řízených činností. Školní družina ke své činnosti využívá ve velké míře okolní park včetně školní zahrady.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení žáků v průběhu školního roku probíhá zejména prostřednictvím každodenní zpětné vazby a samostatné reflexe žáků na každou činnost, kterou vykonávají. Už od nejmladšího školního věku jsou žáci vedeni k sebehodnocení a reálnému ocenění svého výkonu nebo sdělení pocitů z vykonané práce. Žáci se nebojí sdělit kritiku a svůj názor. Pravidelné sebehodnocení vede k rozvoji řečových dovedností, slovní zásoby a má vliv na vytváření příjemného klimatu v kolektivu spolužáků a respektování druhých lidí. Běžné metody práce ve dvojicích i skupinách spojené s badatelsky a prakticky orientovanou výukou, spolu s využíváním asistenta pedagoga při výuce a pravidelná reflexe žáků, pomáhá při následném formativním hodnocení. Významným prvkem hodnocení je pravidelný kontakt se zákonnými zástupci žáků v časovém intervalu minimálně jedenkrát za čtvrtletí v průběhu třídních schůzek, dále formou osobního kontaktu a rozhovorů v době, kdy zákonní zástupci doprovází žáky do školy nebo si je vyzvedávají. Rodiče jsou často oslovováni, aby se zapojili do výuky například nabídkou exkurze pro žáky nebo, aby se přímo vyjadřovali a podíleli se na chodu a akcích školy, což podtrhuje její komunitní ráz a zájem o vzájemnou spolupráci. Úzká spolupráce se zákonnými zástupci, kteří se ztotožňují s principy školy, informovanost o dění ve škole i o zásadách a principech alternativní školy přináší minimalizaci výhrad a stížností.

Škola nezřídila metodické orgány, protože na výuce se v jediné třídě podílejí všichni pedagogové a společně plánují a hodnotí výuku. Potřebné informace si předávají ústně a pořizují si podrobné poznámky k jednotlivým žákům. Tato forma je zatím dostačující k tomu, aby umožňovala zhodnotit konkrétní posun diskutovaného problému a efektivitu přijímaných opatření. Ředitelka zatím nemá dostatek objektivních informací o úrovni vzdělávání ve škole a nestanovila zatím nástroje a postupy, jak tyto informace získat. Zpětnou vazbu dostává zejména od zákonných zástupců.

Ve škole zatím neexistuje vzhledem k věku žáků a jejich počtu samosprávný orgán. Jeho funkci přebírají každodenní komunitní kruhy a reflexe. Tato činnost účelně a cílevědomě posiluje vztahy ke komunitě, podporuje odpovědnost za své počínání a dává podněty ke změně vlastního jednání.

Ředitelka vypracovala systém v prevenci sociální patologie a předcházení problémového chování žáků, který je postupně uváděn do praxe. Výchovná opatření jsou udělována až po jednání s rodiči. Za celou dobu existence školy byl řešen jen jeden závažnější vztahový problém mezi žáky. Žáci jsou vedeni k přijímání odpovědnosti za vlastní jednání. Preventivní aktivity jsou zařazovány průběžně do vyučování a projektů. Tyto aktivity vytvářejí podmínky pro minimalizaci výskytu sociálně patologických jevů.

Školní družina prostřednictvím nabízených aktivit žáky úspěšně motivuje k zájmovému vzdělávání a k aktivnímu trávení volného času. Umožňuje tak žákům intenzivněji rozvíjet své zájmy. Žáci dostávají dostatečnou zpětnou vazbu a motivaci k další práci. Při činnostech si žáci prakticky ověřují získané dovednosti i kompetence a prohlubují tím propojení se vzdělávacím působením školy (výtvarné a pracovní tvoření). Výsledky zájmového vzdělávání ve školní družině jsou prezentovány společně se základní školou. Představují je zejména verbální a výtvarné projevy žáků a výstupy tvořivých činností.

Závěry

Silné stránky

V prostředí školy je důsledně uplatňováno právo na svobodné rozhodování a autonomii žáků. Celý chod školy je spjat s dodržováním pravidel morálky a s důrazem na vlastní aktivitu žáků.

Řízení školy je koncepční a vychází z jasné a realistické vize (koncepce), vytvořené na základě zkušeností ředitelky, požadavků zákonných zástupců a zvolených principů Daltonského plánu, Montessori pedagogiky a zásad Zelené školy.

Vedení školy nastolilo příjemné pracovní klima, které se při zachování vzájemné úcty a respektu následně přenáší do výuky.

Práce ve dvojicích i skupinách spojené s badatelsky a prakticky orientovanou výukou, spolu s využíváním asistenta pedagoga při výuce a pravidelná reflexe žáků, pomáhá při následném formativním hodnocení.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

Efektivita hospitační činnosti je limitována úrovní odborné kvalifikace pedagogů a krátkou pedagogickou praxí vedení na daném typu školy.

Ředitelka škola doposud nedisponuje dostatkem objektivních informací o úrovni vzdělávání ve škole a nestanovila nástroje a postupy, jak tyto informace získat.

Škole se nedaří ve větší míře zaměstnat pedagogické pracovníky, kteří akceptují principy Daltonského plánu, Montessori pedagogiky a zásad Zelené školy škol a současně splňují požadavky na příslušnou odbornou kvalifikaci.

Nedostatečný rozsah dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

Cíleně vyhledávat pedagogické pracovníky s odbornou kvalifikací, stávajícím učitelům vytvářet podmínky pro absolvování studia ke splnění požadovaných kvalifikačních předpokladů.

Vypracovat a realizovat plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zajistit vzájemnou informovanost pedagogických pracovníků o získaných znalostech a uplatňovat je v každodenní praxi.

Analyzovat současný stav, vypracovat a realizovat efektivní systém hospitační a kontrolní činnosti.

Vybrat nástroje a postupy, které škole umožní získat objektivní informace o úrovni vzdělávání.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e- podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Příroda nás učí s platností od 1. 9. 2020
2. Strategický plán rozvíje školy na léta 2020-2023 ze dne 18. 12. 2020
3. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami aktuální ve školním roce 2020/2021
4. Dokumentace k zápisu k základnímu vzdělávání pro školní rok 2021/2022
5. Rozhodnutí o povolení individuálního vzdělávání žáka ve školním roce 2020/2021
6. Rozhodnutí o přijetí k základnímu vzdělávání ve školním roce 2020/2021
7. Třídní kniha vedená ve školním roce 2020/2021
8. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2020/2021
9. Hospitační činnost ředitelky školy
10. Školní řád s platností od 1. 9. 2020
11. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2020
12. Provozní řád školy ze dne 28. 8. 2020
13. Organizační řád školy ze dne 1. 9. 2020
14. Portfolia žáků tvořená ve školním roce 2020/2021
15. Výkaz zisku a ztráty pro podnikatele, druhové členění, v plném rozsahu ke dni 31. 12. 2020
16. Dokumentace k zajištění požární ochrany a bezpečnosti zdraví žáků ve školním roce 2020/2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Crhonek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jiří Crhonek v. r.

Mgr. Josef Navrátil, školní inspektor

Mgr. Josef Navrátil v. r.

Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

Bc. Ludmila Kubicová v. r.

Bc. Marcela Zahradníková, kontrolní pracovnice

Bc. Marcela Zahradníková v. r.

V Novém Jičíně 25. června 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Petra Doleželová,
ředitelka školy

Mgr. Petra Doleželová v. r.

V Ostravě 28. června 2021